

**PROTOCOLUL
DE LA
CARTAGENA
PRIVIND BIOSECURITATEA
LA
CONVENTIA PRIVIND
DIVERSITATEA BIOLOGICA**

(semnata la 5 iunie 1992 la Rio de Janeiro),

ADOPTAT LA MONTREAL LA 29 IANUARIE 2000

Partile la acest Protocol,
Fiind Parti la Conventia privind Diversitatea Biologica, la care ne vom referi in continuare prin termenul "Conventie",
Reamintind paragrafele 3 si 4 din Articolul 19, Articolul 8 g) si Articolul 17 din Conventie,
Reamintind de asemenea decizia II/5 din 17 noiembrie 1995 adoptata la Conferinta Partilor la Conventie de a elabora un Protocol pentru prevenirea riscurilor biotehnologice, care se va referi in special la miscarea transfrontiera a oricarui organism modificat genetic rezultat din biotehnologiile moderne care ar putea avea efecte adverse asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, luand in considerare, in particular, proceduri adecvate pentru un acord in cunostinta de cauza,
Reafirmand abordarea precautionara continuta in Principiul 15 a Declaratiei de la Rio privind Mediul si Dezvoltarea,
Constiente de expansiunea rapida a biotehnologiei moderne si de cresterea interesului public fata de potentialele efecte adverse asupra diversitatii biologice, tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana,
Recunoscand ca biotehnologia moderna reprezinta in cazul in care este dezvoltata si folosita in conditii adecvate de siguranta pentru mediu si sanatatea umana, un potential considerabil pentru bunastarea populatiei,
Recunoscand de asemenea importanta cruciala pentru umanitate a centrelor de origine si centrelor de diversitate genetica,
Tinand cont de capacitatea limitata a mai multor state, mai ales a celor in curs de dezvoltare de a face fata naturii si importantei riscurilor cunoscute si potentiale asociate organismelor modificate genetic,
Recunoscand ca acordurile de mediu si comertul trebuie sa se sustina reciproc in vederea realizarii dezvoltarii durabile,
Accentuand faptul ca acest Protocol nu implica o schimbare in ceea ce priveste drepturile si obligatiile unei Parti in virtutea altor acorduri internationale in vigoare,
Intelegand ca acest preambul nu intentioneaza sa subordoneze acest Protocol altor acorduri internationale,
Au convenit urmatoarele:

Articolul

1

OBIECTIV

In conformitate cu abordarea precautionara continuta in Principiul 15 al Declaratiei de la Rio privind Mediul si Dezvoltarea, obiectivul acestui Protocol este de a contribui la asigurarea unui nivel adecvat de protectie pentru siguranta transferului, manipularii si utilizarii organismelor modificate genetic rezultate din biotehnologia moderna si care pot avea efecte adverse asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana si concentrandu-se in special asupra miscarii lor transfrontiere.

Articolul

2

PREVEDERI GENERALE

1. Fiecare Parte trebuie sa adopte masuri potrivite juridice, administrative sau orice alta masura necesara pentru implementarea obligatiilor din acest Protocol.

2. Partile trebuie sa se asigure ca producerea, manipularea, transportul, utilizarea, transferul si eliberarea oricarui organism modificat genetic se realizeaza intr-o maniera care previne sau reduce riscurile pentru diversitatea biologica, tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana.
3. Acest Protocol nu poate afecta in nici un fel suveranitatea Statelor in cadrul apelor lor teritoriale stabilite in conformitate cu legile internationale, drepturile suverane si jurisdicia pe care Statele o exercita in zonele lor economice exclusive si pe platoul continental, in conformitate cu dreptul international, sau exercitarea de catre navele si avioanele tuturor Statelor a drepturilor si libertatilor navigationale conferite de legile internationale si reflectate in instrumente internationale relevante.
4. Acest Protocol nu trebuie sa fie interpretat ca o restrictie a drepturilor unei Parti de a actiona in mod cat mai riguros pentru conservarea diversitatii biologice si utilizarea durabila a resurselor sale care sunt prevazute in acest Protocol, cu conditia ca o asemenea actiune sa fie compatibila cu obiectivele si prevederile acestui Protocol si in concordanta cu celelalte obligatii impuse respectivei Parti prin dreptul international.
5. Partile sunt incurajate sa tina cont in mod adecvat de experienta disponibila, instrumentele existente si eforturile intreprinse de forurile internationale ce au competenta in domeniul riscului pentru sanatatea umana.

Articolul

3

DEFINITII

In textul acestui Protocol:

- a) Prin "Conferinta Partilor" se intelege Conferinta Partilor la Conventie;
- b) Prin "Utilizare in mediu inchis" se inteleg toate operatiile realizate intr-un dispozitiv, instalatie sau alta structura fizica, care implica organismele modificate genetic reglementate de masuri specifice, si limiteaza efectiv contactul cu mediul exterior si impactul asupra acestuia;
- c) Prin "Export" se intelege miscarea transfrontiera intentionata avand ca stat de provenienta o Parte si ca stat de destinatie o alta Parte;
- d) Prin "Exportator" se intelege orice persoana fizica sau juridica, care in conformitate cu jurisdicia Partii exportatoare, dispune exportul unui organism modificat genetic;
- e) Prin "Import" se intelege miscarea transfrontiera intentionata avand ca stat de provenienta o Parte si ca stat de destinatie o alta Parte;
- f) Prin "Importator" se intelege orice persoana fizica sau juridica, care in conformitate cu jurisdicia Partii exportatoare, dispune importul unui organism modificat genetic;
- g) Prin "Organism modificat genetic" se intelege totalitatea organismelor vii care au o noua combinatie de material genetic obtinuta cu ajutorul biotehnologiei moderne.
- h) Prin "organism viu" se intelege orice entitate biologica capabila sa transfere sau sa reproduca material genetic, inclusiv organisme sterile, virusi si viroizi;
- i) Prin "Biotehnologie moderna" se intelege:
 - a. Aplicarea tehnicilor in vitro cu acizi nucleici, incluzand recombinarea acidului dezoxiribonucleic (AND) si introducerea directa a acidului nucleic in celule sau organite, sau
 - b. Fuziunea celulara a organismelor care nu apartin aceleiasi familii taxonomice, care strabat barierele naturale ale fiziologiei de reproducere sau de recombinaere si care nu sunt tehnici utilizate pentru reproducerea si selectia tipurilor clasice

- j) Prin "Organizatia regionala a integrarii economice" se intelege o organizatie constituita din State suverane dintr-o regiune data, careia Statele membre i-au transferat competenta privind toate problemele guvernate de acest Protocol si care a fost corespunzator autorizata in conformitate cu procedurile sale interne, sa semneze, ratifice, accepte, aprobe sau adere la acesta.
- k) Prin "Miscare transfrontiera" se intelege miscarea unui organism modificat genetic de la o Parte la alta, cu precizarea ca la Articolele 17 si 24 se va intelege miscarea acestora intre un stat Parte si un stat care nu este Parte.

Articolul

4

SCOP

Acest Protocol se aplica miscarilor transfrontiere, tranzitului, manipularii si utilizarii tuturor organismelor vii modificate genetic care pot avea efecte adverse asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, tinandu-se de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana.

Articolul

5

PRODUSE FARMACEUTICE

Acest Protocol nu se aplica - in pofida Articolului 4 si fara a prejudicia dreptul unei Parti de a supune toate organismele modificate genetic unei evaluari a riscurilor inainte de a lua decizia privind importul lor -, miscarilor transfrontiere a organismelor modificate genetic, care sunt produse farmaceutice destinate populatiei si care cad sub incidenta altor acorduri sau organisme internationale relevante.

Articolul

6

TRANZITUL SI UTILIZAREA IN MEDIU INCHIS

1. Prevederile acestui Protocol privind procedura de acord prealabil in cunostinta de cauza nu se aplica organismelor modificate genetic in tranzit, in ciuda Articolului 4 si fara a prejudicia dreptul unei Parti de tranzit de a reglementa transportul organismelor modificate genetic pe teritoriul sau si de a aviza Centrul de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice, de orice decizie luata in conformitate cu paragraful 3 a Articolului 2, privind tranzitul pe teritoriul sau a unui organism modificat genetic.
2. Prevederile acestui Protocol privind procedura de acord prealabil in cunostinta de cauza nu se aplica organismelor modificate genetic destinate utilizarii in mediu inchis, in conformitate cu standardele Partii importatoare, in ciuda Articolului 4 si fara a prejudicia dreptul unei Parti de a supune toate organismele modificate genetic unei evaluari a riscurilor inainte de a lua decizia privind importul lor si de a fixa norme aplicabile pentru utilizarea in mediu inchis in cadrul jurisdicției Partii respective.

Articolul

7

APLICAREA PROCEDURII DE ACORD PREALABIL IN CUNOSTINTA DE CAUZA

1. Sub rezerva Articolelor 5 si 6, procedura de accord prealabil in cunostinta de cauza prevazuta in Articolele 8, 9, 10 si 12 se aplica inaintea primei miscari transfrontiere intentionate a organismelor modificate genetic destinate introducerii intentionate in mediul Partii importatoare.
2. "Introducerea intentionata in mediu", mentionata in paragraful 1 de mai sus, nu se refera la organismele modificate genetic destinate a fi utilizate direct pentru alimentatia umana sau animala, sau pentru procesare.
3. Articolul 11 se aplica inainte de prima miscare transfrontiera a organismelor modificate genetic destinate a fi utilizate direct pentru alimentatia umana sau animala, sau pentru procesare.
4. Procedura de accord prealabil in cunostinta de cauza nu se aplica miscarii transfrontiere intentionate a organismelor vii care intr-o decizie a Conferintei Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol, sunt definite ca putin susceptibile de a avea efecte adverse asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, luand in considerare si riscurile pentru sanatatea umana.

Articolul

8

NOTIFICAREA

1. Partea exportatoare trebuie sa anunte sau sa ceara exportatorului sa trimita o notificare scrisa autoritatii nationale competente a Partii importatoare, inainte de miscarea transfrontiera intentionata a unui organism modificat genetic care este vizat in paragraful 1 a Articolului 7. Notificarea trebuie sa contina cel putin informatiile specificate in Anexa I.
2. Partea exportatoare trebuie sa se asigure ca exista o responsabilitate juridica in ceea ce priveste exactitatea informatiilor furnizate de catre exportator.

Articolul

9

CONFIRMAREA PRIMIRII NOTIFICARII

1. Partea importatoare trebuie sa confirme autorului notificarii primirea acesteia, in scris, in decurs de 90 de zile de la primire.
2. Confirmarea trebuie sa indice:
 - a) Data primirii notificarii;
 - b) Daca notificarea contine la prima vedere informatii vizate in Articolul 8;
 - c) Daca s-a procedat in conformitate cu cadrul legal national al Partii importatoare sau in conformitate cu prevederile specificate in Articolul 10.
3. Cadrul legal national la care se face referire in paragraful 2(c) de mai sus trebuie sa fie conform Protocolului.
4. Daca o Parte importatoare nu confirma primirea notificarii, acest fapt nu implica consimtamantul acesteia pentru o miscare transfrontiera intentionata.

Articolul

10

PROCEDURA DE DECIZIE

1. Deciziile Partii importatoare trebuie sa fie in conformitate cu prevederile Articolului 15.
2. Partea importatoare trebuie in perioada de timp mentionata in Articolul 9, sa informeze in scris notificatorul si Centrul de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice daca miscarea transfrontiera poate continua:
 - a) Numai dupa ce Partea importatoare si-a dat consimtamantul scris
 - b) La nu mai putin de 90 de zile fara alt consimtamant scris.
3. In termen de 270 de zile de la data primirii notificarii, Partea importatoare trebuie sa comunice in scris, notificatorului si Centrului de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice decizia la care se face referire in paragraful 2 (a) de mai sus:
 - a) Aprobarea importului cu sau fara conditii, indicand modul in care se va aplica decizia importurilor ulterioare de organisme modificate genetic de acelasi fel;
 - b) Interzicerea importului
 - c) Solicitarea de informatii aditionale relevante in conformitate cu cadrul legislativ national sau Anexa I; numarul zilelor trecute de la momentul in care Partea importatoare cere informatiile suplimentare pana cand le primeste nu va fi luat in calcul; sau
 - d) Informarea notificatorului ca perioada specificata in acest paragraf este prelungita pe o durata nedefinita.
4. Numai in cazul unui consimtamant neconditionat, deciziile paragrafului 3 de mai sus trebuie sa indice motivele pe care acesta se bazeaza
5. Daca Partea importatoare nu comunica decizia luata in 270 de zile de la data primirii notificarii, acest fapt nu implica consimtamantul acesteia pentru o miscare transfrontiera intentionata.
6. Lipsa unei certitudini stiintifice datorata informatiilor si cunostintelor stiintifice insuficient de relevante privind proportiile potentialelor efecte adverse ale organismelor modificate genetic asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice in statul Parte importator, tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana, nu impiedica Partea respectiva sa ia o decizie dupa cum socoteste de cuviinta, cu privire la importul organismelor modificate genetic in cauza dupa cum este indicat in paragraful 3 de mai sus, in scopul evitarii sau reducerii la minim a potentialelor efecte adverse.
7. Conferinta Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol trebuie sa decida la prima intrunire asupra procedurilor si mecanismelor potrivite pentru facilitarea luarii deciziilor de catre Partea importatoare.

Articolul

11

PROCEDURA DE URMARIRE A ORGANISMELOR MODIFICATE GENETIC DESTINATE A FI UTILIZATE DIRECT IN ALIMENTATIA UMANA SI ANIMALA SAU PENTRU PROCESARE

1. O Parte care ajunge la o decizie definitiva privind utilizarea pe teritoriul national inclusiv desfacerea pe piata a unui organism modificat genetic care poate fi subiectul miscarii transfrontiere pentru utilizare directa in alimentatia umana sau animala sau pentru procesare, trebuie, in cincisprezece zile de la luarea acestei decizii sa informeze celelalte

Parti, prin intermediul Centrului de schimb de informatii pentru prevenirea Riscurilor biotehnologice. Aceasta informatie trebuie sa contina cel putin informatiile specificate in Anexa II. Partea trebuie sa puna la dispozitie o copie in scris a informatiilor punctului central national al fiecarei Parti care va informa in avans Secretariatul ca nu are acces la Centrul de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice. Aceasta prevedere nu se aplica deciziilor privind analiza pe teren.

2. Partea care ajunge la o decizie in conformitate cu paragraful 1 de mai sus trebuie sa se asigure ca exista dispozitii legale care sa garanteze exactitatea informatiilor furnizate de aplicant.
3. Orice Parte poate solicita informatii aditionale de la autoritatea identificata in paragraful (b), Anexa II.
4. O Parte poate lua o decizie asupra importului de organisme modificate genetic utilizate direct in alimentatia umana sau animala sau pentru procesare, in conformitate cu legislatia nationala si cu obiectivele acestui Protocol.
5. Fiecare Parte trebuie sa puna la dispozitia Centrului de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice copiile oricarei legi, reglementari sau directive nationale aplicabile importului de organisme modificate genetic utilizate direct in alimentatia umana sau animala sau pentru procesare, daca acestea sunt disponibile.
6. Tote tarile in curs de dezvoltare sau Parti cu economie in tranzitie pot in absenta cadrului national legal la care s-a facut referire in paragraful 4 de mai sus si sub jurisdicia nationala, sa declare prin Centrul de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice ca decizia lor, prealabila primului import a unui organism modificat genetic destinat utilizarii directe in alimentatia umana sau animala sau pentru procesare asupra caruia au fost furnizate informatii in paragraful 1 de mai sus, va fi luata in conformitate cu urmatoarele:
 - a) O evaluare a riscului intreprinsa conform Anexei III; si
 - b) O decizie adoptata intr-un interval de timp predictibil, care sa nu depaseasca 270 de zile.
7. Daca o Parte nu comunica decizia luata in conformitate cu paragraful 6 de mai sus nu semnifica ca aceasta a consimtit sa importe sau a refuzat importul unui organism modificat genetic destinat utilizarii directe in alimentatia umana sau animala sau pentru procesare, in afara de cazul cand Partea anunta acest lucru.
8. Lipsa unei certitudini stiintifice datorata informatiilor si cunostintelor stiintifice insuficient relevante privind proportiile potentialelor efecte adverse ale organismelor modificate genetic asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice in statul Parte importator, tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana, nu impiedica Partea respectiva sa ia o decizie dupa cum socoteste de cuviinta cu privire la importul organismelor modificate genetic destinate utilizarii directe in alimentatia umana sau animala sau pentru procesare, in scopul evitarii sau reducerii potentialelor efecte adverse.
9. O Parte poate indica necesitatile sale pentru asistenta tehnica si financiara si intarirea cadrului institutional necesar cu privire la organismele modificate genetic destinate utilizarii directe in alimentatia umana sau animala sau pentru procesare. Partile vor coopera pentru a raspunde acestor necesitati in conformitate cu Articolele 22 si 28.

Articolul

12

REVIZUIREA DECIZIILOR

1. O Parte importatoare poate, in orice moment, in lumina noilor informatii stiintifice privind potentialul efect advers asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, tinand cont de asemenea si de riscurile pentru sanatatea umana, sa revada si sa schimbe o decizie privind miscarea transfrontiera intentionata. In asemenea caz, in decurs de 30 de zile ea va informa autorii notificarilor anterioare precum si Centrul de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice despre miscarea organismelor modificate genetic vizate si va indica motivele care stau la baza deciziei sale.
2. O Parte exportatoare sau autorul unei notificari poate solicita Partii importatoare revizuirea deciziilor luate in conformitate cu Articolul 10 unde Partea exportatoare sau autorul notificarii estimeaza:
 - a) ca exista o schimbare de circumstante care poate influenta asupra rezultatelor evaluarii riscurilor care au stat la baza deciziei; sau
 - b) Informatii relevante stiintifice sau tehnice au devenit disponibile
3. Partea importatoare trebuie sa raspunda in scris unei asemenea cereri in decurs de 90 de zile, indicand motivele deciziei sale.
4. Partea importatoare poate oricand solicita o evaluare a riscurilor pentru importurile ulterioare.

Articolul

13

PROCEDURA SIMPLIFICATA

1. O Parte importatoare poate sa notifice in prealabil Centrului de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice, cu conditia ca masurile adecvate sa fie aplicate pentru a asigura siguranta miscarii transfrontiere intentionate a organismelor modificate genetic si in conformitate cu obiectivele acestui Protocol, urmatoarele:
 - a) Cazuri in care miscarea transfrontiera intentionata catre Partea respectiva poate avea loc in acelasi timp in care miscarea este notificata Partii importatoare; si
 - b) Importurile de organisme modificate genetic catre Partea respectiva sunt scutite de procedura de acord prealabil in cunostinta de cauza. Notificarile din paragraful (a) de mai sus se pot aplica miscarilor similare ulterioare catre aceiasi Parte.
2. Informatiile privind miscarea transfrontiera intentionata care vor fi furnizate in notificarile din paragraful 1(a) de mai sus, sunt cele indicate in Anexa I.

Articolul

14

ACORDURI SI INTELEGERI BILATERALE, REGIONALE SI MULTILATERALE

1. Partile pot incheia acorduri si intelegeri bilaterale, regionale si multilaterale privind miscarea transfrontiera intentionata a organismelor modificate genetic, in conformitate cu obiectivele acestui Protocol si cu conditia ca asemenea acorduri si intelegeri sa furnizeze un nivel de protectie cel putin egal cu cel al Protocolului.

2. Partile se vor informa reciproc, prin Centrul de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice, de orice acorduri si intelegeri bilaterale, regionale si multilaterale care au fost incheiate inainte sau dupa intrarea in vigoare a acestui Protocol.
3. Prevederile acestui Protocol nu vor afecta miscarea transfrontiera intentionata care are loc in virtutea unui astfel de acord sau intelegere intre Partile la acest acord sau intelegere.
4. Orice Parte poate decide ca reglementarile sale nationale sa fie aplicate pentru diferite importuri specifice care ii sunt destinate si va notifica decizia sa Centrului de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice.

Articolul

15

EVALUAREA RISCURILOR

1. Evaluarea riscurilor intrprinse in virtutea prezentului Protocol va fi realizata dupa metode stiintifice cunoscute in conformitate cu Anexa III si luand in considerare metodele de evaluare a riscurilor cunoscute. Aceasta evaluare a riscurilor se va baza cel putin pe informatiile furnizate in conformitate cu Articolul 8 si alte evidente stiintifice disponibile care permit identificarea si evaluarea posibilelor efecte adverse a organismelor modificate genetic asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, tinand deasemnea cont de riscurile pentru sanatatea umana.
2. Partea importatoare trebuie sa se asigure ca a fost facuta o evaluare a riscurilor, pentru a lua o decizie in conformitate cu Articolul 10. Ea poate solicita exportatorului evaluarea riscurilor.
3. Costurile evaluarii riscurilor revin autorului notificarii daca Partea importatoare cere acest lucru.

Articolul

16

MANAGEMENTUL RISCURILOR

1. In conformitate cu prevederile Articolului 8 g) din Conventie, Partile vor stabili si vor mentine mecanisme adecvate, masuri si strategii pentru reglementarea, gestiunea si controlul riscurilor identificate in prevederile Protocolului privind evaluarea riscurilor asociate cu utilizarea, manipularea si miscarea transfrontiera a organismelor modificate genetic.
2. Masurile bazate pe evaluarea riscurilor vor fi solicitate ca masura necesara pentru prevenirea efectelor adverse a organismelor modificate genetic asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana, pe teritoriul Partii importatoare.
3. Fiecare Parte va adopta masuri adecvate pentru prevenirea miscarii transfrontiere neintentionate a organismelor modificate genetic, incluzand masuri care solicita evaluarea riscurilor inainte de prima eliberare a unui organism viu modificat.
4. Fara a aduce prejudicii paragrafului 2 de mai sus, fiecare Parte trebuie sa se asigure ca orice organism modificat genetic, importat sau de provenienta locala, a depasit o perioada de observatie adecvata care este proportionala cu ciclul sau de viata sau cu perioada de formare inainte de utilizarea sa preconizata.
5. Partile vor coopera in vederea:

- a) identificarii organismelor modificate genetic sau a trasaturilor specifice acestora care pot avea efecte adverse asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana.; si
- b) adoptarii masurilor adecvate privind tratamentul acestor organisme modificate genetic sau a trasaturilor specifice acestora

Articolul

17

MISCAREA TRANSFRONTIERA NEINTENTIONATA SI MASURI DE URGENTA

1. Fiecare Parte trebuie sa adopte masuri adecvate pentru a anunta statele afectate sau posibil a fi afectate, Centrul de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice si acolo unde este necesar organizatiile relevante internationale, in cazul unui incident din jurisdicia sa rezultat din eliberarea si ca o consecinta miscarea transfrontiera neintentionata a organismelor modificate genetic, posibila de a avea efecte adverse semnificative asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana in aceste state. Notificarea va fi transmisa imediat ce Partea va lua cunostinta de aceasta situatie.
2. Fiecare Parte va pune la dispozitia Centrul de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice nu mai tarziu de data intrarii in vigoare in ceea ce o priveste a acestui Protocol, detalii relevante care stabilesc coordonatele persoanei abilitate sa primeasca notificari primite in virtutea prezentului articol.
3. Orice notificare primita in virtutea paragrafului 1 de mai sus trebuie sa contina:
 - a) Toate informatiile pertinente disponibile asupra cantitatilor estimative si caracteristicile si/sau trasaturile relevante ale organismelor modificate genetic;
 - b) Informatii asupra circumstantelor si datei estimative a eliberarii precum si asupra utilizarii organismelor modificate genetic in Partea de origine;
 - c) Orice informatie disponibila asupra potentialului efect advers asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana precum si de toate informatiile disponibile privind masurile posibile de management a riscurilor;
 - d) Orice alta informatie relevanta; si
 - e) Un punct de contact pentru informatiile viitoare.
4. Pentru a reduce la minimum orice efect advers semnificativ asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana, fiecare Parte sub a carei jurisdicție se realizeaza eliberarea organismelor modificate genetic la care s-a facut referire in paragraful 1 de mai sus, va consulta imediat Statele afectate sau potential afectate pentru a le permite determinarea interventiilor adecvate si pentru a initia masurile necesare inclusiv pe cele de urgenta.

Articolul

18

MANIPULARE, TRANSPORT, AMBALARE SI IDENTIFICARE

1. Pentru a evita efectele adverse asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana, fiecare Parte va lua masurile necesare pentru a se asigura ca organismele modificate genetic subiect al

miscării transfrontiere intentionale in conformitate cu prevederile acestui Protocol, sunt manipulate, ambalate si transportate in conditii de siguranta, luand in considerare regulile si normele pertinente internationale.

2. Fiecare Parte va lua masuri pentru solicitarea documentatiei insotitoare pentru:
 - a) Organismele modificate genetic destinate utilizarii directe pentru alimentatia umana sau animala sau pentru procesare care indica clar ca ele “pot contine” organisme modificate genetic si nu sunt destinate introducerii intentionate in mediu si sa indice punctele de contact pentru alte informatii.
 - b) Organismele modificate genetic destinate utilizarii in mediu inchis indicand clar ca este vorba de organisme modificate genetic; se specifica orice reguli pentru siguranta manipularii, depozitarii, transportului si utilizarii, punctul de contact pentru alte informatii care sa contina numele si adresa persoanei si institutiei careia ii sunt expediate
 - c) Organismele modificate genetic destinate introducerii intentionate in mediul Partii importatoare si orice alt organism modificat genetic vizat in Protocol, identificate clar ca organisme modificate; se specifica identitatea si trasaturile si/sau caracteristicile relevante, orice reglementare privind siguranta manipularii, depozitarii, transportului si utilizarii, coordonatele punctului central national si daca este cazul adresa importatorului si exportatorului; documentatia va contine o declaratie in care se certifica conformitatea miscarii cu Protocolul aplicabil exportatorului.
3. Conferinta Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol considera elaborarea daca este necesar a unor norme de identificare, de manipulare, de ambalare si de transport, dupa consultarea cu alte organisme internationale competente in domeniu.

Articolul

19

AUTORITATILE NATIONALE COMPETENTE SI PUNCTE CENTRALE NATIONALE

1. Fiecare Parte va desemna un punct central national responsabil pentru legatura cu secretariatul. Fiecare Parte va desemna si una sau mai multe autoritati nationale competente care vor fi responsabile pentru executarea functiilor administrative din acest Protocol si care trebuie sa fie autorizate sa actioneze in conformitate cu aceste functii. O Parte trebuie sa desemneze o singura entitate care sa indeplineasca functiile cumulate ale punctului central national si autoritatii nationale competente.
2. Fiecare Parte trebuie sa notifice Secretariatul asupra numelui si adresei punctului sau central national si a autoritatii sau autoritatilor competente, pana la data intrarii in vigoare a acestui Protocol. Daca o Parte desemneaza mai mult de o autoritate nationala competenta va trebui sa transmita Secretariatului impreuna cu o notificare, informatii relevante asupra responsabilitatilor acestor autoritati. Acolo unde este aplicabil asemenea informatie trebuie sa specifice care autoritate este responsabila pentru fiecare tip de organism modificat genetic. Fiecare Parte trebuie sa notifice imediat Secretariatul cu privire la orice schimbare in desemnarea punctului central national, in coordonatele si responsabilitatile autoritatii sau autoritatilor nationale competente.
3. Secretariatul trebuie sa informeze imediat Partile asupra notificarilor primite in conformitate cu paragraful 2 de mai sus, punand in acelasi timp la dispozitia Centrului de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice aceste informatii.

Articolul

20

SCHIMBUL DE INFORMATII SI CENTRUL DE SCHIMB DE INFORMATII PENTRU PREVENIREA RISCURILOR BIOTEHNOLOGICE

1. Un schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice este deci stabilit ca parte a mecanismului privind schimbul de informatii, in conformitate cu Articolul 18, paragraful 3 al Conventiei, pentru a:
 - a) facilita schimbul de informatii stiintifice, tehnice, de mediu sau legale in ceea ce priveste organismele modificate genetic, precum si experientele cu acestea si
 - b) asista Partile in implementarea Protocolului, tinand cont de necesitatile speciale ale Partilor in curs de dezvoltare, in particular a celor mai putin dezvoltate dintre ele si a micilor state insulare si tarilor cu economie in tranzitie precum si tarilor care sunt centre de origine si centre de diversitate genetica.
2. Schimbul de informatii privind biosecuritatea va servi ca mijloc prin care informatia este pusa la dispozitie in scopul mentionat in paragraful 1 de mai sus. Poate furniza acces la informatia pusa la dispozitie de catre Partile relevante pentru implementarea Protocolului si acolo unde este posibil la alte mecanisme internationale de schimb de informatii privind biosecuritatea.
3. Fiecare Parte va pune la dispozitia Centrului de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice orice informatie solicitata in conformitate cu acest Protocol, si:
 - a) Orice lege, reglementare sau directive nationale in vigoare care vizeaza aplicarea Protocolului, precum si informatiile solicitate de catre Parti in cadrul procedurii de acord prealabil in cunostinta de cauza
 - b) Toate acordurile sau aranjamentele bilaterale, regionale sau multilaterale;
 - c) Un rezumat al evaluarii riscurilor sau studiilor de mediu privind organismele modificate genetic generat de reglementari proprii si realizat in conformitate cu articolul 15, incluzand acolo unde este cazul informatii relevante privind produsele derivate si anume materiale procesate ce au ca origine organisme modificate genetic care contin combinatii noi detectabile de material genetic replicabil obtinut prin utilizarea biotehnologiei moderne
 - d) Decizia finala privind importul sau eliberarea organismelor modificate genetic si
 - e) Rapoarte inaintate in virtutea Articolului 33, inclusiv asupra implementarii procedurii de acord prealabil in cunostinta de cauza.
4. Modalitatile de functionare a Centrului de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice, inclusiv rapoartele sale de activitate sunt examinate si se va decide asupra lor in Conferinta Partilor, la prima intrunire din cadrul reuniunii Partilor la acest Protocol, fiind apoi revizuite.

Articolul

21

INFORMATII CONFIDENTIALE

1. Partea importatoare va autoriza autorul notificarii sa identifice informatiile comunicate in aplicarea procedurilor acestui Protocol sau solicitate de catre Partea importatoare in cadrul procedurii de acord prealabil in cunostinta de cauza a Protocolului care sunt considerate confidentiale. In aceste cazuri justificarea este adusa la cerere.

2. Partea importatoare va consulta autorul notificării dacă decide că informația considerată confidențială de către notificator nu corespunde unui asemenea tratament și va informa notificatorul de decizia sa înainte de a divulga informația, furnizând la cerere motivele precum și oportunitățile pentru consultare și pentru revizuirea internă a deciziei.
3. Fiecare Parte va proteja informațiile confidențiale primite în virtutea acestui Protocol, inclusiv orice informație primită în contextul procedurii de acord prealabil în cunoștința de cauză a Protocolului. Fiecare Parte se va asigura că dispune de posibilități de protecție a acestor informații și se va asigura de confidențialitatea lor într-o manieră tot atât de favorabilă ca și tratamentul informațiilor confidențiale privind organismele autohtone modificate genetic.
4. Partea importatoare nu va folosi aceste informații în scopuri comerciale dacă nu are consimțământul scris al notificatorului.
5. Dacă notificatorul reține sau a retras notificarea, partea importatoare va respecta confidențialitatea informațiilor comerciale și industriale incluzând informațiile privind cercetarea și dezvoltarea precum și pe cele a căror confidențialitate face obiectul unui dezacord între Parte și notificator.
6. Fără a aduce prejudicii paragrafului 5 de mai sus, următoarele informații nu vor fi considerate confidențiale:
 - a) Numele și adresa notificatorului
 - b) O descriere generală a organismelor sau organismelor modificate genetic
 - c) Un rezumat al evaluării riscurilor în urma impactului asupra conservării și utilizării durabile a diversității biologice, ținând de asemenea cont și de riscurile pentru sănătatea umană.
 - d) Metode și planuri pentru intervenții de urgență.

Articolul

22

DEZVOLTAREA CAPACITATILOR

1. Partile trebuie să coopereze pentru dezvoltarea și/sau întărirea resurselor umane și capacităților instituționale în biosecuritate incluzând biotehnologiile, în măsura în care este util pentru prevenirea riscurilor biologice în scopul implementării efective a acestui Protocol, în statele Partii în curs de dezvoltare în particular cele mai puțin dezvoltate și statele mici insulare și în Partile cu economie în tranziție, inclusiv prin intermediul instituțiilor și organizațiilor existente, globale, regionale, subregionale și naționale și dacă este cazul prin facilitarea implicării sectorului privat.
2. În scopul implementării paragrafului 1 de mai sus în ceea ce privește cooperarea, sunt luate în considerare în crearea de capacități pentru prevenirea riscurilor biotehnologice necesitățile în materie de resurse financiare, accesul la tehnologie și la informație și transferul de tehnologie și informație a statelor Partii în curs de dezvoltare în particular cele mai puțin dezvoltate și mici state insulare și statele Partii cu economie în tranziție. Cooperarea pentru dezvoltarea capacităților cuprinde, cu rezerva diferențelor existente între diferite situații, capacitatea și solicitările fiecărei Partii, formare științifică și tehnică pentru managementul rațional și sigur al biotehnologiilor și utilizarea evaluării de risc și managementului de risc pentru biosecuritate și îmbunătățirea capacităților tehnologice și instituționale în biosecuritate. Necesitățile Partilor cu economie în tranziție trebuie de asemenea luate în considerare pentru dezvoltarea capacităților în biosecuritate.

Articolul

23

CONSTIENTIZAREA SI PARTICIPAREA PUBLICULUI

1. Partile:

- a) Vor promova si facilita constientizarea publicului, instruirea si participarea sa in ceea ce priveste transferul, manipularea si utilizarea in siguranta a organismelor modificate genetic in vederea conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice tinand cont in acelasi timp de riscurile pentru sanatatea umana. Pentru aceasta, Partile vor coopera cu alte state si organisme internationale.
 - b) Se vor stradui sa se asigure ca educatia si constientizarea publica cuprind accesul la informatii privind organismele modificate genetic ce pot fi importate in conformitate cu acest Protocol.
2. Partile, in conformitate cu legile si reglementarile lor vor consulta publicul in procesul de luare a deciziilor in ceea ce priveste organismele modificate genetic si vor pune aceste decizii la dispozitia publicului respectand in acelasi timp confidentialitatea informatiilor in conformitate cu Articolul 21.
 3. Fiecare Parte se va stradui sa informeze publicul privind accesul acestuia la Mecanismul de schimb de informatii pentru biosecuritate.

Articolul

24

NON-PARTI

1. Miscarea transfrontiera intre Parti si non-Parti a organismelor modificate genetic trebuie sa se desfasoare in conformitate cu prevederile acestui Protocol. Partile pot incheia cu statele non-Parti acorduri bilaterale, regionale si multilaterale privind miscarea transfrontiera.
2. Partile trebuie sa incurajeze statele non-Parti sa adere la acest Protocol si sa comunice Centrului de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice orice informatie privind organismele modificate genetic eliberate, importate sau exportate in sau din arealele apartinand jurisdicției lor.

Articolul

25

MISCAREA TRANSFRONTIERA ILEGALA

1. Fiecare Parte trebuie sa adopte masuri interne adecvate ce au ca scop prevenirea si daca este cazul penalizarea miscarii transfrontiere a organismelor modificate genetic, desfasurata in contradictie cu masurile interne pentru implementarea acestui Protocol. Aceste miscari vor fi considerate miscari transfrontiere ilegale.
2. In cazul miscarii transfrontiere ilegale, Partea afectata poate solicita Partii de origine sa dispuna repatrierea sau distrugerea, dupa caz, pe cheltuiala proprie a organismelor modificate genetic in cauza.

3. Fiecare Parte va pune la dispozitia Centrului de schimb de informatii pentru prevenirea riscurilor biotehnologice informatii privind cazurile de miscare transfrontiera ilegala care o privesc.

Articolul

26

CONSIDERATII SOCIO-ECONOMICE

1. Partile, vor lua in considerare la adoptarea unei decizii de import conforme cu acest Protocol sau cu masurile implementate si in virtutea obligatiilor lor interne, consideratiile socio-economice rezultate din impactul organismelor modificate genetic asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, in special cu privire la valoarea diversitatii biologice pentru populatia indigena si comunitatile locale.
2. Partile sunt incurajate sa coopereze in ceea ce priveste cercetarea si schimbul de informatii privind orice impact socio-economic a organismelor modificate genetic, in special asupra populatiei indigene si comunitatilor locale.

Articolul

27

RASPUNDERE SI REPARATII

Conferinta Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol va adopta la prima intrunire un procedeu de elaborare a regulilor si procedurilor internationale in domeniul raspunderii si reparatiei in cazul daunelor survenite din miscarea transfrontiera a organismelor modificate genetic, analizand si luand in considerare procedeele in curs de derulare din dreptul international si se vor stradui sa finalizeze acest procedeu in decurs de 4 ani.

Articolul

28

MECANISME SI RESURSE FINANCIARE

1. In examinarea resurselor financiare pentru implementarea acestui Protocol, Partile vor lua in considerare prevederile Articolului 20 al Conventiei.
2. Mecanismul financiar stabilit in Articolul 21 al Conventiei devine, prin intermediul structurii internationale care asigura functionarea, mecanismul financiar pentru acest Protocol.
3. In ceea ce priveste creerea capacitatii la care se face referire in Articolul 22 al acestui Protocol, Conferinta Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol va tine cont si examina necesitatile financiare ale statelor Parti dezvoltate precum si ale celor cu economie in tranzitie si a statelor insulare in curs de dezvoltare, in furnizarea liniilor directe referitoare la mecanismele financiare la care se face referire in paragraful 2 de mai sus.
4. In contextual paragrafului 1 de mai sus, Partile vor tine de asemenea cont de necesitatile statelor in curs de dezvoltare, in particular cele mai putin dezvoltate si state mici insulare si in Partile cu economie in tranzitie, de eforturile lor depuse in identificarea si implementarea cerintelor de dezvoltare a capacitatilor in scopul implementarii acestui Protocol.

5. Liniile directoare pentru mecanismul financiar al Conventiei furnizate in deciziile pertinente ale Conferintei Partilor, inclusive acele acorduri incheiate inainte de adoptarea acestui Protocol se vor aplica prevederilor acestui Articol.
6. Statele Parti dezvoltate pot de asemenea sa furnizeze resurse financiare si tehnologice pentru aplicarea dispozitiilor Protocolului in cadrul aranjamentelor bilaterale, regionale si multilaterale, de care se pot folosi Partile in curs de dezvoltare si cele cu economie in tranzitie.

Articolul

29

CONFERINTA PARTILOR IN CALITATE DE REUNIUNE A PARTILOR LA ACEST PROCOL

1. Conferinta Partilor serveste ca reuniune a Partilor la Protocol.
2. Partile la Conventie care nu sunt Parti la acest Protocol pot participa ca observatori la lucrarile oricarei intruniri a Conferintei Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol. Atunci cand Conferinta Partilor serveste ca intrunire a Partilor la acest Protocol, deciziile vor fi luate in virtutea Protocolului numai de Partile la acesta.
3. Atunci cand Conferinta Partilor serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol, orice membru al biroului Conferintei Partilor reprezentand o Parte la Conventie dar in acelasi timp nu este Parte la acest Protocol va fi inlocuit de un nou membru ales de Partile la acest Protocol si care face parte din acestea.
4. Conferinta Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol trebuie sa revizuiasca in permanenta implementarea acestui Protocol si va lua in cadrul mandatului sau decizii necesare pentru promovarea implementarii lui efective. Ea va indeplini functiile care ii revin in conformitate cu acest Protocol:
 - a) Sa faca recomandari asupra problematii necesare pentru implementarea Protocolului;
 - b) Sa stabileasca organisme subsidiare care considera ca sunt necesare pentru implementarea acestui Protocol;
 - c) Sa gaseasca si sa faca apel acolo unde este necesar la servicii, cooperari si informatii furnizate de catre organizatiile internationale, organismele interguvernamentale si nonguvernamentale competente;
 - d) Sa stabileasca forma si intervalul de transmitere a informatiilor care vor fi comunicate in conformitate cu Articolul 33 al acestui Protocol si sa examineze aceste informatii precum si rapoartele inaintate de organismele sale subsidiare;
 - e) Sa examineze si sa adopte in functie de necesitati, amendamentele la acest Protocol si anexele sale precum si orice anexe aditionale la acest Protocol pe care le considera necesare pentru implementarea acestuia.;
 - f) Sa exercite alte indatoriri care ar putea fi necesare pentru implementarea Protocolului
5. Regulamentul interior al Conferintei Partilor si regulile financiare ale Conventiei vor fi aplicate in conformitate cu acest Protocol, in afara de cazul in care se adopta in consens alta decizie de catre Conferinta Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol.
6. Prima intrunire a Conferintei Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol va fi convocata de catre Secretariat in acelasi timp cu prima reuniune a Conferintei Partilor care va avea loc dupa data intrarii in vigoare a Protocolului. Intrunirile ulterioare a Conferintei Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol vor avea loc in

acelasi timp cu reuniunile obisnuite ale Conferintei Partilor, daca nu se decide altfel de catre Conferinta Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol.

7. Reuniunile extraordinare ale Conferintei Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol vor avea loc oricand se va considera necesar de catre Conferinta Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol, sau la solicitarea scrisa a oricarei Parti daca aceasta este sustinuta de cel putin o treime dintre Parti intr-o perioada de 6 luni care urmeaza comunicarii sale facuta de Secretariat Partilor.
8. Organizatia Natiunilor Unite, institutiile sale specializate si Agentia Internationala de Energie Atomica, precum si orice stat membru sau observator non-Parte la Conventie, pot fi reprezentati in calitate de observatori la reuniunea Conferintei Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol. Orice organism sau institutie, nationala sau internationala, guvernamentala sau non-guvernamentala competenta in domeniul vizat de acest Protocol si care a informat Secretariatul in legatura cu dorinta sa de a fi reprezentata la o intrunire a Conferintei Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol ca observator, poate fi admisa in aceasta calitate daca cel putin o treime a Partilor nu se opune. Admiterea si participarea observatorilor sunt reglementate in regulamentele interioare din paragraful 5 de mai sus, daca nu exista o prevedere contrara in acest Articol.

Articolul

30

ORGANISME SUBSIDIARE

1. Orice organism subsidiar stabilit prin sau in virtutea prevederilor Conventiei poate duce la indeplinire prevederile Protocolului, in baza deciziei Conferintei Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol, caz in care reuniunea Partilor va specifica functiile exercitate de acest organism.
2. Partile la Conventie care nu sunt Parti la acest Protocol pot participa ca observatori la lucrarile oricaror organisme subsidiare. Atunci cand un organism subsidiar al Conventiei functioneaza ca organism subsidiar la acest Protocol, deciziile trebuie adoptate sub Protocol numai de catre statele Parti.
3. Cand un organism subsidiar al Conventiei isi exercita functiile cu privire la problematica Protocolului, orice membru al biroului acelui organism subsidiar care reprezinta o Parte la Conventie dar in acelasi timp nu este Parte la Protocol va fi inlocuit de un membru ce va fi ales de catre si dintre Partile la Protocol.

Articolul

31

SECRETARIATUL

1. Secretariatul stabilit prin Articolul 24 din Conventie va functiona ca secretariat la acest Protocol.
2. Paragraful 1 din Articolul 24, privitor la indatoririle secretariatului se aplica prezentului Protocol.
3. Datorita faptului ca sunt diferite, costurile serviciilor secretariatului pentru acest Protocol vor fi suportate de catre Parti. Conferinta Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol va decide la prima intrunire asupra bugetului necesar pentru aceasta.

Articolul

32

RELATIILE CU CONVENTIA

Prevederile Conventiei referitoare la protocoalele sale se aplica prezentului instrument, daca nu se specifica altfel in Protocol.

Articolul

33

URMARIREA SI STABILIREA RAPOARTELOR

Fiecare Parte va monitoriza implementarea obligatiilor sale din acest Protocol si va raporta **Conferintei Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol**, la intervale determinate de catre aceasta, masurile adoptate pentru implementarea acestui Protocol.

Articolul

34

RESPECTAREA OBLIGATIILOR

Conferinta Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol va examina si va aproba la prima sa intrunire modalitati de cooperare si mecanisme institutionale de promovare a respectarii prevederilor acestui Protocol si de rezolvare a cazurilor de non respectare a acestora. Aceste proceduri si mecanisme trebuie sa includa prevederi prin care se ofera asistenta acolo unde este cazul. Ele trebuie sa fie distincte de procedura si mecanismele de reglementare a diferendelor stabilite in Articolul si sa nu le prejudicieze

Articolul

35

EVALUARE SI REVIZUIRE

Conferinta Partilor in calitate de reuniune a Partilor la acest Protocol va proceda, cinci ani dupa intrarea in vigoare a Protocolului si cel putin la cinci ani dupa aceea, la evaluarea eficacitatii acestuia, inclusiv la o evaluare a procedurilor si anexelor sale.

Articolul

36

SEMNAREA

Acest Protocol va fi deschis pentru semnare statelor si organizatiilor regionale de integrare economica la Oficiul Natiunilor Unite de la Nairobi intre 15 si 26 mai 2000 si la Sediul Organizatiei Natiunilor Unite din New York intre 5 iunie 2000 si 4 iunie 2001.

Articolul

37

INTRAREA IN VIGOARE

1. Acest Protocol va intra in vigoare in cea de-a 90-a zi dupa data depozitarii celui de-al 50-lea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare a Statelor sau organizatiilor de integrare economica regionala care sunt Parti la Conventie.
2. Protocolul va intra in vigoare pentru un Stat sau o organizatie regionala de integrare economica care ratifica, accepta sau aproba acest Protocol sau adera la acesta dupa intrarea sa in vigoare in conformitate cu paragraful 1 de mai sus, in a 90-a zi de la data la care statul sau organizatia regionala de integrare economica depune instrumentul sau de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare sau la data la care Conventia intra in vigoare pentru acel Stat sau organizatie de integrare economica regionala, ultima data dintre cele doua fiind cea retinuta.
3. In conformitate cu paragrafele 1 si 2 de mai sus, orice instrument depozitat de catre o organizatie regionala de integrare economica nu este considerat ca aditional acelora depozitate de Statele Membre ale unei astfel de organizatii.

Articolul

38

REZERVE

Prezentul Protocol nu poate face obiectul unor rezerve.

Articolul

39

RETRAGERE

1. La expirarea perioadei de doi ani de la data la care Protocolul a intrat in vigoare pentru o Parte, aceasta se poate retrage din Protocol prin notificare scrisa adresata depozitarului.
2. Aceasta retragere isi produce efectele la expirarea unei perioade de un an de la data primirii notificarii de catre depozitar sau la o data ulterioara ce poate fi specificata in notificarea respectiva.

Articolul

40

AUTENTICITATEA TEXTELOR

Originalul acestui Protocol, ale carui texte in limbile engleza, araba, chineza, spaniola, franceza si rusa sunt egal autentice, va fi depus la Secretarul General al Organizatiei Natiunilor Unite.

Drept pentru care subsemnatii, pe deplin imputerniciti au semnat acest Protocol.

Intocmit la Montreal, 29 ianuarie 2000

Anexa I

INFORMATII CE TREBUIE INCLUSE IN NOTIFICARILE PRIVITOARE LA ARTICOLELE 8, 10 SI 13

- a) numele, adresa si coordonatele exportatorului
- b) numele, adresa si coordonatele importatorului
- c) numele si identitatea organismelor modificate genetic precum si clasificarea in functie de gradul de securitate biologica in Statul exportator
- d) data sau datele la care se intentioneaza efectuarea exportului, daca acestea sunt cunoscute
- e) statutul taxonomic, nume comun, punctul de colectare sau achizitie si caracteristicile organismului receptor sau a organismelor parentale in legatura cu biosecuritatea
- f) centrele de origine si centrele de diversitate genetica ale organismului receptor daca acestea sunt cunoscute si/sau organismele parentale precum si o descriere a habitatelor in care organismele pot persista sau prolifera
- g) statut taxonomic, nume comun, punctul de colectare sau achizitie si caracteristici ale organismului donor sau organismelor in legatura cu biosecuritatea
- h) descrierea acidului nucleic sau a modificarii introduse, tehnicile utilizate si noile caracteristici ale organismului modificat genetic
- i) utilizarea intentionata a organismelor modificate genetic sau a produselor derivate din acestea si anume a materialului transformat ce are la origine un organism modificat genetic si care contine combinatii noi detectabile de material genetic replicabil obtinut prin utilizarea biotehnologiei moderne.
- j) cantitatea sau volumul organismelor modificate genetic care vor fi transferate
- k) un raport existent privind evaluarea riscurilor in conformitate cu anexa III
- l) metode propuse pentru manipularea, depozitarea, transportul si utilizarea in conditii de siguranta a , inclusiv ambalarea, etichetarea, documentarea, metode de eliminare si proceduri de urmat in caz de urgenta acolo unde este cazul
- m) statutul organismului modificat genetic din punct de vedere al reglementarilor in statul exportator (spre exemplu daca este interzis in statul exportator, daca exista alte restrictii sau daca a fost autorizata punerea sa in circulatie la modul general)
- n) rezultate si obiectivul tuturor notificarilor adresate de catre exportator altor state in ceea ce priveste transferul organismelor modificate genetic
- o) o declaratie care certifica exactitatea informatiilor de mai sus

Anexa II

INFORMATII

INFORMATII NECESARE IN CEEA CE PRIVESTE ORGANISMELE MODIFICATE GENETIC DESTINATE A FI UTILIZATE DIRECT IN ALIMENTATIA UMANA SAU ANIMALA SAU PENTRU PROCESARE, IN CONFORMITATE CU ARTICOLUL 11

- a) numele si coordonatele persoanelor care solicita o autorizatie utilizabila pe teritoriul national
- b) numele si coordonatele autoritatii responsabile
- c) numele si identitatea organismului modificat genetic

- d) descrierea modificării genetice, tehnicii utilizate și a caracteristicilor rezultate a organismului modificat genetic
- e) orice identificare proprie a organismelor modificate genetic
- f) statut taxonomic, nume comun, punct de achiziție sau colectare și caracteristici ale organismului recipient sau organisme parentale potrivite pentru prevenirea riscurilor biotehnologice
- g) dacă sunt cunoscute, centrele de origine și centrele de diversitate genetică a organismului recipient și/sau organismelor parentale și o descriere a habitatelor unde organismele pot persista sau prolifera
- h) statut taxonomic, nume comun, punct de colectare și achiziție și caracteristici ale organismului donor sau a organismelor potrivite pentru prevenirea riscurilor biotehnologice
- i) utilizarea autorizată a organismelor modificate genetic
- j) un raport privind evaluarea riscurilor în conformitate cu anexa III
- k) metode propuse pentru a asigura manipularea, depozitarea, transportul și utilizarea în condiții de siguranță, inclusiv ambalarea, etichetarea, documentarea, metode de eliminare și proceduri de urmat în caz de urgență, dacă este cazul

Anexa III EVALUAREA RISCULUI

Obiectiv

1. Obiectivul evaluării riscului, în cazul prezentului Protocol, este identificarea și evaluarea potențialelor efecte adverse a organismelor modificate genetic asupra conservării și utilizării durabile a diversității biologice într-un mediu potențial receptor, ținând de asemenea cont de riscurile asupra sănătății umane

Utilizarea evaluării riscului

2. Evaluarea riscului este folosită de către autoritățile competente pentru a adopta decizii în cunoștința de cauză privind la organismele modificate genetic

Principii generale

3. Evaluarea riscului trebuie să fie efectuată după metode științifice aprobate și în maniera transparentă și poate să țină cont de părerea experților și liniile directoare realizate de către organizații internaționale relevante
4. Din lipsa cunoștințelor științifice sau a consensului științific nu va rezulta neapărat un anumit nivel al riscului, absența riscului sau un risc acceptabil
5. Riscurile asociate cu organismele modificate genetic sau produse derivate din acestea și anume materiale transformate ce provin din organisme modificate genetic continuând noi combinații detectabile de material genetic replicabil obținut prin utilizarea biotehnologiilor moderne, trebuie luate în considerare în contextul riscurilor asumate de către organismele receptoare sau organismele parentale nemodificate în mediul potențial receptor.
6. Evaluarea riscurilor trebuie să fie realizată pas cu pas. Natura și gradul informației solicitate pot varia după caz, în funcție de organismul modificat genetic implicat, utilizarea acestuia și mediul potențial receptor.

Metode

7. Evaluarea riscurilor poate necesita informatii suplimentare asupra subiectelor specifice care pot fi identificate si solicitate cu ocazia evaluarii, in timp ce informatiile asupra altor subiecte pot fi in unele cazuri nerelevante.
8. Pentru a-si atinge obiectivul, evaluarea riscurilor va cuprinde daca este cazul urmatoarele etape:
 - a) identificarea oricaror noi caracteristici genotipice si fenotipice asociate cu organismele modificate genetic care pot avea efecte adverse asupra diversitatii biologice intr-un mediul potential receptor, tinand de asemenea cont de riscurile pentru sanatatea umana
 - b) Evaluarea probabilitatilor aparitiei acestor efecte defavorabile tinand cont de gradul si tipul de expunere in mediul potential receptor a organismului modificat genetic
 - c) O evaluare a consecintelor care permit aparitia acestor efecte
 - d) O estimare a riscului general reprezentat de organismele modificate genetic, bazata pe evaluarea probabilitatii si consecintelor eventualelor efecte adverse identificate
 - e) O recomandare care sa mentioneze daca riscurile sunt acceptabile sau se pot controla, incluzand acolo unde este necesar identificarea strategiilor de control ale acestor riscuri
 - f) Acolo unde exista o incertitudine privind nivelul de risc se pot solicita informatii suplimentare asupra punctelor specifice de interes sau a implementarii strategiilor potrivite de management a riscului si/sau monitorizarii organismelor modificate genetic in mediul receptor

Puncte de luat in considerare

9. In functie de caz, evaluarea riscului ia in considerare detalii stiintifice si tehnice relevante privind caracteristicile urmatoarelor subiecte:
 - a) *Organisme receptoare sau parentale.* Caracteristicile biologice ale organismelor receptoare sau parentale, incluzand informatii asupra statutului taxonomic, nume comun, origine, centre de origine si centre de diversitate genetica daca sunt cunoscute si o descriere a habitatului in care organismele pot persista sau prolifera;
 - b) *Organism sau organisme donoare.* Statutul taxonomic si nume comun, sursa si caracteristici biologice relevante ale organismelor donoare;
 - c) *Vector.* Caracteristicile vectorului inclusiv identitatea acestuia iar daca exista sursa de origine si si aria de raspandire a gazdei.
 - d) *Inserare sau inserari si/sau caracteristicile modificarii.* Caracteristicile genetice ale acidului nucleic inserat si functia care il determina si/sau caracteristicile modificarii introduse;
 - e) *Organism modificat genetic.* Identitatea organismului modificat genetic si diferentele dintre caracteristicile biologice ale acestuia si ale organismului recipient sau organismelor parentale.
 - f) *Detectarea si identificarea organismelor modificate genetic.* Metodele de detectare si de identificare propuse si specificitatea acestora, precizie si fiabilitate.
 - g) *Informatii privind utilizarea .* Informatii privind utilizarea organismelor modificate genetic, incluzand o noua utilizare sau o utilizare diferita fata de a organismului receptor sau parental si

- h) *Mediul receptor*. Informatii privind localizarea, caracteristici geografice, climatice si ecologice, inclusiv informatii relevante asupra diversitatii biologice si centrelor de origine a mediului potential receptor.